

RESPECT PENTRU PRIMELE MUZEE – CONSIDERAȚIE PENTRU PUBLIC

Irina Hasnaș HUBBARD

The Wagner Free Institute of Science of Philadelphia – i se mai spune și *Muzeul Wagner*, după numele fondatorului său, William Wagner posedă o colecție adunată în secolul al 19-lea de curatorii și cadrele didactice ale Institutului de Istorie Naturală din oraș. Păsări, mamifere, fosile, roci, minerale, insecte, scoici, oase de dinozaur, toate sunt dispuse în cabinete, sau vitrine din lemn de cireș și sticlă datând din anii 1880, menținând originală schema sistematică pentru a oferi o imagine rară a unui muzeu de știință din epoca victoriană.

Muzeul nu e situat în centrul istoric sau comercial al orașului. Este într-un cartier destul de sărac, unde vin copii fără posibilități pentru activități extrașcolare deosebite, studenții de la una din cele șase universități de artă din oraș, oameni de știință și oameni de muzeu. E patinat, dar nu prăfuit, nu are trepte de gresie proaspătă, ci accesul la etaje se face pe treptele vechi de lemn, îngrijite și comode, construite de la început ergonomic în toată arhitectura lor: lățime, înălțime și largime.

Tururile ghidate din fiecare marți și vineri includ pe lângă informațiile despre colecții și pe cele despre casa care le găzduiește. Parte din misiunea instituției, pe lângă cea de educare științifică, este și cea de păstrare aproape intactă a interiorului făcut în anii 1890, pentru a oferi contemporanilor

experiența pătrunderii într-un salaj victorian, de la umilele detalii de clanțe și praguri, până la iluminat și mobilier.

În acest muzeu cu “parfum” de levănțică și de molii, unde nu ți se dau ochelari 3D și nici nu butonezi direct pe ecran, vizitator și eu, m-am aplecat peste vitrinele victoriene să citesc: etichetele sunt scrise de mână cu tocul și cerneala și nu trase la un super tare printer, ordonând riguros în vitrine specimene fără vârstă, frumoase fie prin natura lor, fie prin repetiția expunerii. Ochiul meu de artist s-a lăsat furat de sofisticatele forme și materialități, texturi și delicatețuri. După ce am revenit din acea dimensiune microcosmică mi-am reluat ideea cu care am venit și anume să aflu cum funcționează programele pentru public.

Dacă în misiune e menționat că accesul este liber pentru toți, se cere a se face precizări amănunțite: Fiind monument istoric național e interzis a se face schimbări semnificative la structură. Fiind o singură casă a scârilor, numărul vizitatorilor e limitat.

Copiii sau adulții intră zilnic în amfiteatru pentru cursuri de știință ținute de specialiști de la instituțiile de specialitate din Philadelphia. Când și-a început activitatea în 1855, institutul oferea cursuri de știință pe gratis (de aceea se cheamă Free Institute); de atunci îmbina accesul independent la materiale

de istorie naturală și știință cu programe educative ținute de lectori recunoscuți. Azi intrarea în muzeu e liberă pentru toți, accesul la bibliotecă de asemenea (la cărți, de asemenea, cu limitele ghidate de starea de conservare), ghidajele sunt cu taxă; misiunea instituției este aproape aceeași, cu excepția că noi domenii și noi teorii au fost adăugate.

Pentru copiii din sectorul în care se afla muzeul s-a creat programul numit GeoKids, un program care îmbină integrarea socială cu atracția spre știință, pe durata unui întreg an școlar. Sunt cel puțin patru școli care sunt fidele cursurilor institutului. Din 1992 până azi GeoKids a evoluat; parteneriatul cu Departmentul de Biologie al Universității Saint Joseph a extins programul. Cu un grant de la Fundatia National Science, pe durata de 5 ani, studenți în biologie și mediu dezvoltă și implementează curriculumul programului, iar profesori din echipa LINKS de la departmentul numit mai sus concep predarea unor experiențe științifice "hands-on" realizabile în clasă.

Adulții urmează cursuri de nivel de colegiu, ca de exemplu: A face o expoziție despre evoluția omului, Molecule care contează, Iarba, paura și rogoz, Genetica animalelor sălbatice, Parc, cimitir și grădină – Peisaje din Philadelphia, Flora de primăvară în parcul Fairmont din Philadelphia, etc

Pentru cei mai tineri vizitatori, de la grădiniță la clasa I: Puii animalelor, Animalele iarna, Animale de zi și de noapte, Dinozaurii, Insectele, Țepos și moale.

Când ajung în amfiteatru realizez că totul arată așa ca la înființare. Îmi închipui că cine are înclinații spre detaliu, când ridică partea mobilă a scaunelor din sală vede un suport de metal. Și dacă se întrebă și de ce, va afla că acela era suportul pentru pălării. Acum o sută de ani nici un bărbat nu mergea cu capul descoperit pe stradă și nu ținea pălăria pe cap în interior. Pe timpul prelegerilor și-o depozita sub scaun. Fotografii de la 1900 și de la 1907 arata sala plină de capete cu și fără pălării.

Pentru un public american saturat de modernism și tehnologizare acest lăcaș poate fi pitoresc, romantic, cool sau pur și minimalist. Sau o mândrie națională.

Anul acesta este Anul Darwin, iar Philadelphia a sărbătorit în aprilie și mai "Anul Evoluției". Wagner Institute a fost partener în organizarea de programe publice și evenimente cu Universitatea Pennsylvania și al său Penn Museum, cu Franklin Institute, Academie of Natural Sciences, Mutter Museum, Aps Museum, cu Philadelphia Zoo, cu biblioteca Free Library și cu postul de radio WHYY.

Nu mulți turiști sau cetățeni ai Philadelphiei pășesc în Muzeul Wagner. Dar aceștia nu rămân fără cunoștințe științifice, pentru că au și alte alternative: se duc la instituțiile partenere enumerate mai sus.

În contextul peisajului cultural din Philadelphia și din țara, Wagner Institute își are locul său bine înțeles, delimitat și respectat. Este egal cu sine însuși. Protejat de unele autorități, nu vine nimeni să îl modernizeze, finanțat de alte

autorități nu rămâne pierdut în trecut și pustiu. În carapacea veche este o membrană care vibrează și rezonează la contemporaneitate. Cu o expunere veche, o conservare

onestă și programe mereu reînnoite, adresate și generației tinere, muzeul se poate numi și modern și contemporan.

